

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

ЦЕНТРАЛЬНА ГЕОФІЗИЧНА ОБСЕРВАТОРІЯ
імені БОРИСА СРЕЗНЕВСЬКОГО

ЩОМІСЯЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ
У МІСТІ КИЇВ ТА МІСТАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА БЕРЕЗЕНЬ 2024 РОКУ
№ 3 (372)

КИЇВ 2024

КИЇВ. У березні систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 16 стаціонарних постах (ПСЗ)*. На ПСЗ №10, ПСЗ №13 та ПСЗ №20, спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії. Для визначення забрудненості повітря за місяць було відібрано і проаналізовано 6157 проб.

У повітрі визначалось 20 забруднювальних домішок, з них основні: оксид вуглецю – на 16-ти постах, завислі речовини, діоксид сірки та діоксид азоту – на 13 постах.

Склад специфічних домішок визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК)** речовин у повітрі населених міст.

За індексом забруднення атмосферного повітря (ІЗА) рівень забруднення у березні загалом по місту характеризувався, як високий. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на одному пості він характеризувався, як низький, на двох – як підвищений, на десяти – як високий. На трьох постах ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у березні відмічались підвищені середньомісячні концентрації трьох забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду азоту – на рівні 2,9 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,8 ГДКс.д., формальдегіду – 1,5 ГДКс.д. (таблиці 1, 2).

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,5-0,7 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були на рівні 0,1-0,2 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах, крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Найбільші середньомісячні концентрації були відмічені на Берестейському проспекті (ПСЗ №11) та вулиці Олександра Довженка (ПСЗ №2) – 2,3 ГДКс.д., на Оболонському проспекті (ПСЗ №17) – 2,1 ГДКс.д.; ще на дев'яти постах середньомісячні концентрації діоксиду сірки були у межах 1,8-2,0 ГДКс.д. Максимальні концентрації на постах міста становили 0,2-0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на постах і по місту були у межах 0,1-0,4 ГДКс.д. Максимальні концентрації були у межах 0,1-0,5 ГДКм.р.

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах. Найбільші з них відмічені на Бессарабській площі (ПСЗ №7) – 3,9 ГДКс.д., на Галицькій площі (ПСЗ №6) та вулиці Каунаській (ПСЗ №9) – 3,7 ГДКс.д., на вулиці Семена Скляренка (ПСЗ №21) – 3,6 ГДКс.д.. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 1,4-3,1 ГДКс.д..

Найвищі разові концентрації діоксиду азоту зафіксовані в районі Галицької площі на рівні 2,0 ГДКм.р., вулиці Інженера Бородіна (ПСЗ №4) – 1,6 ГДКм.р., Бессарабської площі – 1,5 ГДКм.р. На інших постах максимальні концентрації були у межах 0,5-1,4 ГДКм.р. Всього у березні з діоксиду азоту зафіксовано 70 випадків перевищення ГДКм.р., що становило 7,2% від загальної кількості спостережень по місту (у минулому місяці 0,2%).

Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на Берестейському проспекті та вулиці Скляренка – 1,9 ГДКс.д., Бессарабської та Галицької площ – 1,8 ГДКс.д. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 1,2-1,7 ГДКс.д., на ПСЗ №5 – 0,9 ГДКс.д.

* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

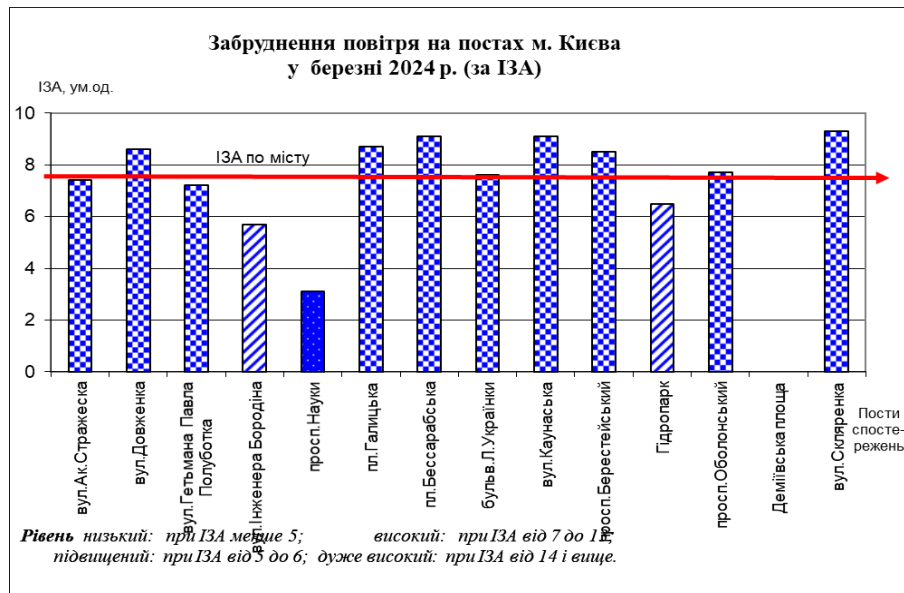
** - ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.), і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

Максимальний вміст цієї домішки не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і був у межах 0,2-0,4 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на шести постах. Середньомісячні концентрації цієї домішки були на рівні 0,8-0,9 ГДКс.д.. Максимальні концентрації фенолу коливались у межах 0,4 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,002 мг/м³, максимальні – 0,003 мг/м³ (0,4 ГДКм.р.).

Вміст аміаку, хлористого водню та фтористого водню у повітрі за середньомісячними концентраціями не перевищував рівень відповідних санітарно - гігієнічних нормативів. Максимальні концентрації хлористого водню були у межах 0,6-0,8 ГДКм.р. Максимальні концентрації аміаку та фтористого водню були на рівні 0,1-0,4 ГДКм.р.

За інтегральним показником – ІЗА більш забрудненим повітрям у березні відзначався район вулиці Семена Скляренка. Високий рівень забруднення повітря відмічався також в районі Бессарабської площі, вулиці Каунаської, Галицької площі, вулиці Олександра Довженка, Берестейського проспекта, Оболонського проспекта, бульвару Лесі Українки (ПСЗ №8), вулиці Академіка Стражеска (ПСЗ №1), вулиці Гетьмана Павла Полуботка (ПСЗ №3).

Такий високий рівень забруднення обумовлено було високими концентраціями діоксиду азоту, формальдегіду та діоксиду сірки.

В районі Гідропарку (ПСЗ №15) та вулиці Інженера Бородіна фіксувався підвищений рівень забруднення, в районі проспекту Науки (поряд з метеомайданчиком обсерваторії) – низький.

Загалом у березні рівень забруднення атмосферного повітря підвищився. Підвищились середньомісячні концентрації діоксиду азоту, формальдегіду, фенолу та діоксиду сірки. Підвищенню забрудненості повітря, сприяли погодні умови – підвищення температури, без вітряна погода та мала кількість опадів.

У порівнянні з березнем 2023 р. загальний рівень забруднення повітря підвищився за рахунок підвищення середньомісячних концентрацій діоксиду азоту, формальдегіду та діоксиду сірки, поряд з цим у повітрі знизився вміст фенолу, завислих речовин та оксиду вуглецю.

Таблиця 1. Середньомісячні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі м. Київ (в кратності середньодобових ГДК).

Домішки	Номери постів спостережень за забрудненням (ПСЗ)																по місту		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	17	20	21	лютий 2024	березень 2024	березень 2023
Завислі речовини	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6		0,5		0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	0,6
Діоксид сірки	1,9	2,3	1,9	1,8	0,2	1,9	2,0	1,8	1,9		2,3		1,9	2,1		2,0	1,7	1,8	1,6
Оксид вуглецю	0,1	0,3	0,2	0,3	0,1	0,3	0,4	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Діоксид азоту	2,8	3,0	3,0	2,9	1,4	3,7	3,9	3,1	3,7		3,1		2,4	2,5		3,6	1,8	2,9	2,4
Фенол	0,8	0,9						0,8	0,9					0,8		0,9	0,7	0,8	1,2
Фтористий водень						0,2	0,2		0,1							0,1	0,1	0,1	0,1
Хлористий водень		0,3	0,3	0,3		0,3	0,3				0,3					0,3	0,2	0,3	0,3
Аміак	0,2		0,2	0,2		0,2			0,2		0,2			0,2		0,2	0,2	0,2	0,2
Формаль-дегід	1,2	1,5	1,4		0,9	1,8	1,8	1,3	1,7		1,9		1,3	1,6		1,9	1,2	1,5	1,3

Таблиця 2. Максимальні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі м. Київ (в кратності максимально разових ГДК).

Домішки	Номери постів спостережень за забрудненням (ПСЗ)																по місту		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	15	17	20	21	лютий 2024	березень 2024	березень 2023
Завислі речовини	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2		0,1		0,1	0,1		0,2	0,3	0,2	0,4
Діоксид сірки	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3		0,3		0,3	0,3		0,3	0,3	0,3	0,3
Оксид вуглецю	0,2	0,5	0,2	0,4	0,1	0,3	0,5	0,3	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,7	0,5	1,6
Діоксид азоту	1,2	1,2	1,1	1,6	0,5	2,0	1,5	1,2	1,4		1,3		1,0	1,2		1,4	1,1	2,0	1,3
Сірководень			0,3	0,4												0,4	0,4	0,4	0,7
Фенол	0,4	0,4						0,4	0,4					0,4		0,4	0,8	0,4	0,5
Фтористий водень						0,4	0,1		0,1							0,1	0,1	0,4	0,1
Хлористий водень		0,6	0,6	0,8		0,7	0,6				0,7					0,7	0,5	0,8	0,7
Аміак	0,1		0,1	0,1		0,1			0,1		0,1			0,1		0,1	0,1	0,1	0,1
Формальдегід	0,4	0,4	0,3		0,2	0,4	0,4	0,3	0,4		0,4		0,3	0,4		0,3	0,3	0,4	0,3

КИЇВСЬКА ОБЛАСТЬ

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у березні проводились на двох постах у місті Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка. Визначався вміст чотирьох основних домішок (зависли речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів. У місті Біла Церква у березні було відібрано і проаналізовано 550 проб, у Броварах, Українці та Обухові – 285 проб повітря.

Загальний рівень забруднення повітря у березні за ІЗА в містах Біла Церква, Обухів, Бровари та Українка оцінювався, як низький.

БІЛА ЦЕРКВА. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин становили: діоксиду азоту – 2,6 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,6 ГДКс.д., завислих речовин – 0,5 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,3 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації досягали: з діоксиду азоту – 1,3 ГДКм.р., оксиду вуглецю – 0,4 ГДКм.р., завислих речовин – 0,3 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,1 ГДКм.р.

Забрудненість повітря оксидом вуглецю та діоксидом азоту була дещо вищою на ПСЗ №1 (вул. Героїв Маріуполя, 43).

У порівнянні з минулим місяцем у повітрі підвищився вміст діоксиду азоту. Порівняно з березнем 2023 р. дещо знизився вміст діоксиду сірки, діоксиду азоту та оксиду вуглецю, та дещо підвищився – завислих речовин..

БРОВАРИ. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 1,8 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,7 ГДКс.д., завислих речовин – 0,3 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,1 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 0,7 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,2 ГДКм.р., завислих речовин та оксиду вуглецю – 0,1 ГДКм.р.

У порівнянні з лютим цього року вміст домішок не змінився. Порівняно з березнем минулого року вміст діоксиду сірки та завислих речовин дещо знизився, інших домішок – не змінився

ОБУХІВ. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 1,2 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,6 ГДКс.д., завислих речовин – 0,5 ГДКс.д., оксиду вуглецю – $\leq 0,1$ ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: завислих речовин - 0,8 ГДКм.р., діоксиду азоту – 0,4 ГДКм.р., діоксиду сірки – 0,1 ГДКм.р., оксиду вуглецю – $\leq 0,1$ ГДКм.р.

У порівнянні з минулим місяцем у повітрі дещо підвищився вміст завислих речовин. Порівняно з березнем 2023 р. знизився вміст оксиду вуглецю, діоксиду сірки та діоксиду азоту, та дещо підвищився – завислих речовин.

УКРАЇНКА. Середньомісячні концентрації основних забруднювальних речовин дорівнювали: діоксиду азоту – 2,1 ГДКс.д., діоксиду сірки – 0,9 ГДКс.д., завислих речовин – 0,3 ГДКс.д., оксиду вуглецю – 0,3 ГДКс.д. (табл.3).

Максимальні концентрації становили: діоксиду азоту – 0,8 ГДКм.р., оксиду вуглецю та діоксиду сірки – 0,2 ГДКм.р., завислих речовин – 0,1 ГДКм.р.

У порівнянні з лютим 2024р. у повітрі дещо підвищився вміст оксиду вуглецю та діоксиду азоту та дещо знизився - діоксиду сірки . Порівняно з березнем 2023 р. дещо знизився вміст діоксиду сірки та дещо підвищився – діоксиду азоту.

Таблиця 3. Середньомісячні і максимальні концентрації забруднювальних речовин в атмосферному повітрі у містах Київської області (в кратності середньодобових та максимально разових ГДК).

м. Біла Церква

Домішки	Середньомісячні концентрації					Максимальні концентрації				
	Номери постів (ПСЗ)		По місту			Номери постів (ПСЗ)		По місту		
	1	2	лютий 2024	березень 2024	березень 2023	1	2	лютий 2024	березень 2024	березень 2023
Завислі речовини	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
Діоксид сірки	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,1	0,6	0,6	0,1	0,1
Оксид вуглецю	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,4	0,5
Діоксид азоту	2,5	2,0	2,3	2,6	2,9	1,0	0,7	1,0	1,3	1,2

м. Бровари

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	лютий 2024	березень 2024	березень 2023	лютий 2024	березень 2024	березень 2023
Завислі речовини	0,3	0,3	0,4	0,1	0,1	0,1
Діоксид сірки	0,7	0,7	0,8	0,2	0,2	0,2
Оксид вуглецю	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Діоксид азоту	1,8	1,8	1,8	0,7	0,7	0,7

м. Обухів

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	лютий 2024	березень 2024	березень 2023	лютий 2024	березень 2024	березень 2023
Завислі речовини	0,4	0,5	0,4	0,2	0,8	0,1
Діоксид сірки	0,6	0,6	0,7	0,1	0,1	0,2
Оксид вуглецю	≤0,1	≤0,1	0,3	0,1	≤0,1	0,2
Діоксид азоту	1,2	1,2	1,4	0,6	0,4	0,8

м. Українка

Домішки	Середньомісячні концентрації			Максимальні концентрації		
	лютий 2024	березень 2024	березень 2023	лютий 2024	березень 2024	березень 2023
Завислі речовини	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1	0,1
Діоксид сірки	1,0	0,9	1,0	0,2	0,2	0,2
Оксид вуглецю	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4
Діоксид азоту	2,0	2,1	2,0	0,8	0,8	0,9

ЩОМІСЯЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ
ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ
В МІСТІ КИЇВ ТА МІСТАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА БЕРЕЗЕНЬ 2024 РОКУ

Відповідальний за випуск Андрій Куций

Виконавець Аліса Семеняга

© Центральна геофізична обсерваторія
імені Бориса Срезневського

Копіювання матеріалів цього видання без авторського дозволу заборонено,
при використанні необхідно робити відповідні посилання

Вих. N 991-001- /991-11 від . 04. 2024 р.

пр. Науки, 39, корпус 2, м.Київ-28, 03028, тел. 525-03-30

WEB-адреса <http://www.cgo-sreznevskyi.kyiv.ua>

електронна пошта aupcgo@meteo.gov.ua